

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra En Overkomplet

Citation: Drachmann, Holger: "En Overkomplet", i Drachmann, Holger: *En Overkomplet*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 253. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann13valshoot-idm140427077831504/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: En Overkomplet

fundsfilosof Jürgen Habermas: 1) den kosmologiske legitimation, dvs. at lykken erhverves som umiddelbar gave, og 2) den økonomiske legitimation, dvs. at lykken kun kan vindes ved, at man inden for rammerne af den givne samfundsorden leverer et stykke arbejde og fortjener sit brød derved.

I romanen ses de to legitimationer naturligvis som repræsenteret af Adolf og Erik. Forholdet mellem dem betegnes som binært, dvs. et dobbeltforhold i et par, forenet ved modsætning. Svarende hertil arbejdes der med de to vigtige begreber fantasi-tematikken og virkeligheds-tematikken, og resultatet af den minutøse nærlæsning bliver, at Drachmann med sin fortælling har leveret et konsistent og konsekvent udtryk for den økonomiske legitimations fortrængning af den kosmologiske legitimation med tilsvarende sejr for virkeligheds-tematikken over fantasi-tematikken, hvorved bogen »indgår i sin samtids socio-økonomiske tankegang» (2. udg., s. 44).

I denne forbindelse inddrages Sakuntala-digter som idéhistorisk dokument, idet »det mest frugtbart fortolkes som det generelle dementi af hele fantasi-tematikken» (s. 34-35). Antilopedrabet i sidste strofe forstås som udtryk for den definitive overvindelse af romantikken og bliver således en positiv bedrift – »en kompensation for den lykke, der er gået tabt i fantasiens og romantikkens land, hvilket synes at svare til den økonomiske legitimations fortrængning af den kosmologiske legitimation» (s. 35). – Om Drachmann selv har ment sit digt som en glædes- eller sørgesang, må læseren afgøre ud fra de ord, som han i romanen lader følge umiddelbart efter: »Der blev ganske tyst ovenpaa Sangen. Saa faldt Instrumenterne stærkt i, som vilde de voidsomt rive Stemningen over ...» (s. 119). Om den gangse og helt anderledes forklaring af digtet (som også er udgiverens) henvises til note til s. 118.

Da Jens Kr. Andersen og Leif Emerek mener at have fundet frem til den endelige sandhed om *En Overkomplet*, og da nærværende udgiver unægtelig gerne vil tro det samme om sin fremstilling, men er kommet til et andet resultat, er det rimeligt at fremdrage nogle flere af forskellene til læserens egen overvejelse og afgørelse.

Den forskel, som betinger alle de øvrige, er forskellen i måden at læse på. Skal romanen læses med eller uden et gran af salt? De to forfattere gør det sidste – udgiveren forsøger det første. Medens de to tager Eriks forskrivning som slet og ret gyldig, tror udgiveren, at dig-